ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 *

Στην υπόθεση Τ-112/95,

Peter Dethlefs και 38 άλλοι γεωργοί, κάτοικοι Γερμανίας, εκπροσωπούμενοι από τους Bernd Meisterernst, Mechtild Düsing, Dietrich Manstetten, Frank Schulze και Winfried Haneklaus, δικηγόρους Münster, με αντικλήτους στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Dupong και Dupong, 4-6, rue de la Boucherie,

ενάγοντες,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπουμένου από τον Arthur Brautigam, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Alessandro Morbilli, γενικό διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

και

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον Dierk Booß, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τους Hans-Jürgen Rabe και Georg M. Berrisch, δικηγόρους Αμβούργου και Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

εναγόμενοι,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο αγωγή βάσει των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, με αίτημα να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν τόκους προς 8 % ετησίως επί του ποσού της αποζημιώσεως που κατέβαλαν στους ενάγοντες κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΟΚ) 2187/93 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6), πλέον τόκων υπερημερίας επί των κατά τα ως άνω υπολογιζομένων ποσών,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, R. M. Moura Ramos και P. Mengozzi, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως, κατόπιν δε B. Pastor, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Ιανουαρίου 1998 και της 2ας Απριλίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Με απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3061, στο εξής: απόφαση Mulder), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Κοινότητα ευθύνεται για τις ζημίες που

υπέστησαν ορισμένοι παραγωγοί γάλακτος οι οποίοι εμποδίστηκαν να εμπορευθούν γάλα κατόπιν της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13, στο εξής: κανονισμός 857/84), λόγω του ότι είχαν αναλάβει δεσμεύσεις στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί θεσπίσεως συστήματος πριμοδοτήσεων για τη μη εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και τη μετατροπή των αγελών βοοειδών γαλακτοκομικής κατευθύνσεως (JO L 131, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1078/77).

2 Λόγω του μεγάλου αριθμού παραγωγών τους οποίους αφορούσε η απόφαση Mulder και προκειμένου να την εφαρμόσει πλήρως, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2187/93, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6, στο εξής: κανονισμός 2187/93). Ο κανονισμός αυτός προβλέπει προσφορά κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως στους παραγωγούς οι οποίοι, υπό ορισμένους όρους, υπέστησαν ζημίες από την εφαρμογή της κανονιστικής ρυθμίσεως την οποία αφορά η απόφαση Mulder.

3 Ο εν λόγω κανονισμός προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι οι εθνικές αρχές απευθύνουν στους παραγωγούς προσφορά αποζημιώσεως εξ ονόματος του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Κατά το άρθρο 14, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού, η αποδοχή της προσφοράς γίνεται μέσω της επιστροφής στην αρμόδια αρχή, εντός προθεσμίας δύο μηνών από της λήψεώς της, του εγγράφου της δεόντως εγκεκριμένης και υπογεγραμμένης εξοφλητικής αποδείξεως και συνεπάγεται την παραίτηση από κάθε αξίωση κατά των κοινοτικών οργάνων για τη ζημία που περιγράφεται στο άρθρο 1. Η μη αποδοχή της προσφοράς εντός της προθεσμίας των δύο μηνών έχει ως συνέπεια την εξ αυτής αποδέσμευση των ενδιαφερομένων κοινοτικών οργάνων (άρθρο 14, τρίτο εδάφιο).

4 Το άρθρο 12 του κανονισμού ορίζει ότι το ποσό της αποζημιώσεως αυξάνει κατά τους τόκους υπερημερίας προς 8 % ετησίως, μέχρι το χρονικό σημείο της καταβολής της αποζημιώσεως.

5 Το υπόδειγμα της αποδείξεως ολοσχερούς εξοφλήσεως που αφορά το άρθρο 14 καθιερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2648/93 της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 2187/93 (ΕΕ L 243, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2648/93).

6 Η απόδειξη αυτή έχει την εξής διατύπωση:

«Ο υπογραφόμενος (...) δηλώνω διά της παρούσης ότι η προσφορά αποζημιώσεως (...) γίνεται πλήρως αποδεκτή, ικανοποιώντας οποιαδήποτε αξίωσή μου κατά των ευρωπαϊκών οργάνων για τη ζημία που υπέστην εκ του γεγονότος της συμμετοχής μου στο καθεστώς της μη εμπορίας/μετατροπής που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 1078/77 (...) και ότι παραιτούμαι ρητώς από οποιαδήποτε συναφή παρούσα ή μελλοντική αξίωση δική μου ή των ενδεχομένως εξ εμού ελκόντων δικαιώματα.»

Ιστορικό της διαφοράς

7 Οι ενάγοντες είναι παραγωγοί γάλακτος στη Γερμανία, οι οποίοι ανέλαβαν δεσμεύσεις στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77 και εμποδίστηκαν να αρχίσουν εκ νέου την εμπορία γάλακτος κατόπιν της εφαρμογής του κανονισμού 857/84.

8 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου μεταξύ της 30ής Μαρτίου και της 12ης Δεκεμβρίου 1990, οι ενάγοντες άσκησαν αγωγές αποζημιώσεως κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Με διάταξη του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, οι υποθέσεις αυτές παραπέμφθηκαν στο Πρωτοδικείο, κατόπιν της διευρύνσεως των αρμοδιοτήτων του με την απόφαση 93/350/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για την τροποποίηση της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 144, σ. 21).

9 Κατόπιν της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 2187/93, οι ενάγοντες έλαβαν προσφορές αποζημιώσεως από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, μεταξύ της 22ας Νοεμβρίου 1993 και της 6ης Φεβρουαρίου 1994.

10 Το ποσό της προτεινομένης με τις προσφορές αυτές αποζημιώσεως περιελάμβανε τόκους προς 8 % ετησίως για το χρονικό διάστημα από τις 19 Μαΐου 1992, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως Mulder, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1993, με τη διευκρίνιση ότι τόκοι με το ίδιο επιτόκιο θα προσθέτονταν για το χρονικό διάστημα από την 1η Οκτωβρίου 1993 μέχρι την καταβολή της αποζημιώσεως. Όλοι οι ενάγοντες αποδέχθηκαν την προσφορά εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

11 Αφού υπέγραψαν τις συνημμένες στις προσφορές εξοφλητικές αποδείξεις, των οποίων η διατύπωση ήταν η προβλεπόμενη στο γερμανικό κείμενο του κανονισμού 2648/93, οι ενάγοντες παραιτήθηκαν των αγωγών τους με δικόγραφα που κατέθεσαν στις 20 Απριλίου 1994 και, όσον αφορά τον P. Gövert, ενάγοντα της υποθέσεως T-62/93, στις 9 Μαΐου 1994. Τα δικόγραφα αυτά παραιτήσεως περιελάμβαναν αίτηση καταβολής των δικαστικών εξόδων από τους εναγομένους, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας.

12 Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι η υποβολή αιτήσεως καταβολής των δικαστικών εξόδων βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του Κανονισμού Διαδικασίας αντέβαινε στην υποχρέωση παραιτήσεως από κάθε αξίωση, την οποία επιβάλλει το άρθρο 14, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 2187/93, έδωσε εντολή στις γερμανικές αρχές να μην καταβάλουν καμία αποζημίωση.

13 Τρεις από τους ενάγοντες της παρούσας υποθέσεως, οι G. Backhaus, U. Lorentz και M. Mittwede, οι οποίοι είχαν ασκήσει, αντιστοίχως, τις αγωγές στις υποθέσεις T-66/93, T-115/93 και T-69/93, παραιτήθηκαν κατόπιν τούτου των σχετικών με τα δικαστικά έξοδα αιτήσεών τους στις 14 και 15 Ιουνίου 1994. Κατά τη διάρκεια του Ιουλίου του 1994 τους καταβλήθηκαν οι αποζημιώσεις.

14 Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή αποφάσισε να απαιτεί για την καταβολή των αποζημιώσεων μόνον την παραίτηση από τις αγωγές αποζημιώσεως και όχι πλέον από τις αιτήσεις καταβολής των δικαστικών εξόδων.

15 Στις 27 Ιουλίου 1994 οι γερμανικές αρχές πληροφόρησαν τους ενάγοντες ότι η Επιτροπή δεν απαιτούσε πλέον για την καταβολή της αποζημιώσεως την παραίτηση από την αίτηση που αφορούσε τα δικαστικά έξοδα και ότι έκτοτε απαιτούνταν μόνον η παραίτηση από την αγωγή.

16 Στις 2 Αυγούστου 1994 οι ενάγοντες πληροφόρησαν τις γερμανικές αρχές ότι είχαν παραιτηθεί των αγωγών τους. Κατόπιν του εγγράφου αυτού, καταβλήθηκαν οι αποζημιώσεις.

17 Βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού 2187/93, οι αποζημιώσεις περιελάμβαναν τόκους, αφενός, για το χρονικό διάστημα μεταξύ της 19ης Μαΐου 1992, ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως Mulder, και της εκπνοής της προθεσμίας αποδοχής που είχε ταχθεί σε έκαστον των εναγόντων και, αφετέρου, για το χρονικό διάστημα από τις 4 Αυγούστου 1994 ή, στην περίπτωση των προσφευγόντων G. Backhaus, U. Lorentz και M. Mittwede, από τις 29 Ιουνίου 1994 μέχρι την ημερομηνία καταβολής εκάστης αποζημιώσεως, δεδομένου ότι κατά τις ημερομηνίες της 29ης Ιουνίου και της 4ης Αυγούστου 1994 οι εθνικές αρχές πληροφορήθηκαν ότι είχαν γίνει οι παραιτήσεις από τις αγωγές.

18 Με έγγραφο της 13ης Ιανουαρίου 1995, οι ενάγοντες αξίωσαν από την Επιτροπή τους τόκους για το χρονικό διάστημα που δεν καλύφθηκε με την αποζημίωση που τους είχε καταβληθεί. Με έγγραφο της 6ης Μαρτίου 1995 η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση αυτή.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

19 Το δικόγραφο της αγωγής κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Μαΐου 1995.

20 Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 21 Ιουνίου 1995, το Συμβούλιο προέβαλε ένσταση απαραδέκτου της αγωγής, υποστηρίζοντας ότι δεν ευθύνεται για τη φερομένη ζημία. Στις 16 Οκτωβρίου 1995 οι ενάγοντες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως αυτής.

21 Με διάταξη της 13ης Μαΐου 1996, το Πρωτοδικείο επιφυλάχθηκε να εξετάσει την ένσταση αυτή μαζί με την ουσία της υποθέσεως.

22 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ωστόσο, οι διάδικοι κλήθηκαν να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα στο Πρωτοδικείο.

23 Το Πρωτοδικείο άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά την προφορική διαδικασία που διεξήχθη στις 14 Ιανουαρίου 1998.

24 Λόγω κωλύματος ενός μέλους του τμήματος, ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου όρισε άλλο δικαστή για τη συμπλήρωσή του, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

25 Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 33, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα), υπό τη νέα του σύνθεση, διέταξε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας με διάταξη της 13ης Μαρτίου 1998, σύμφωνα με το άρθρο 62 του ίδιου κανονισμού. Οι διάδικοι δεν παρέστησαν στη νέα επ' ακροατηρίου συζήτηση στις 2 Απριλίου 1998.

26 Οι ενάγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα, ως εις ολόκληρον ευθυνόμενα, να καταβάλουν στους ενάγοντες τόκους προς 8 % ετησίως επί των αποζημιώσεων που τους καταβλήθηκαν κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93, για το χρονικό διάστημα μεταξύ της εκπνοής της δίμηνης προθεσμίας του άρθρου 14 του κανονισμού αυτού και της 29ης Ιουνίου 1994, για τους ενάγοντες G. Backhaus, U. Lorentz και M. Mittwede, και της 3ης Αυγούστου 1994 για όλους τους λοιπούς ενάγοντες, πλέον τόκους προς 8 % επί των κατά τα ως άνω υπολογιζομένων ποσών, από την έκδοση της αποφάσεως·

— να καταδικάσει τους εναγομένους στα δικαστικά έξοδα.

27 Το Συμβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη καθόσον στρέφεται κατά του Συμβουλίου ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τους ενάγοντες στα δικαστικά έξοδα.

28 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τους ενάγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

29 Το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι δεν έχει καμία εξουσία έναντι των εθνικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. Υπαίτιες για τη ζημία την οποία ισχυρίζονται οι ενάγοντες ότι υπέστησαν λόγω της εκ μέρους των εθνικών αρχών εφαρμογής του κανονισμού 2187/93 είναι οπωσδήποτε οι αρχές αυτές, εφόσον ενήργησαν με δική τους πρωτοβουλία και ευθύνη, ή η Επιτροπή, σε περίπτωση που έδωσε παράνομες οδηγίες στην εθνική διοικητική αρχή.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, σύμφωνα με τη νομολογία, το Συμβούλιο δεν μπορεί να εκπροσωπήσει την Κοινότητα ενώπιον του Πρωτοδικείου, εφόσον δεν προκάλεσε τη φερομένη ζημία (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1973, 63/72 έως 69/72, Werhahn κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 759).

31 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η ένσταση είναι αβάσιμη. Η αγωγή αφορά μέρος της αποζημιώσεως που τους οφείλεται κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93, τον οποίο εξέδωσε το Συμβούλιο. Εξάλλου, οι προσφορές αποζημιώσεως προς τους προσφεύγοντες έγιναν εξ ονόματος και για λογαριασμό του Συμβουλίου και της Επιτροπής και, σε όλη την αλληλογραφία με τους ενάγοντες, οι γερμανικές αρχές ενήργησαν εκπροσωπώντας τα κοινοτικά αυτά όργανα. Το Συμβούλιο δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι αγνοεί τα περιστατικά αυτά και, κατά συνέπεια, η ασκηθείσα κατά του εν λόγω οργάνου αγωγή είναι παραδεκτή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

32 Οι διάδικοι διαφωνούν κατ' ουσίαν ως προς το αν απλώς και μόνον η υπογραφή της εξοφλητικής αποδείξεως, από την οποία εξαρτάται η καταβολή της αποζημιώσεως για την αποκατάσταση των ζημιών που περιγράφονται στο άρθρο 1 του κανονισμού, αρκεί για να έχει ως συνέπεια την καταβολή τόκων ή αν πρέπει επιπλέον να συνοδεύεται, προς τούτο, από παραίτηση από τις εκκρεμείς αγωγές. Συνεπώς, η αγωγή αφορά την ερμηνεία του κανονισμού 2187/93 και τα αποτελέσματά του.

33 Ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε από το Συμβούλιο. Όπως διευκρινίζεται στη δεύτερη και στην τρίτη αιτιολογική σκέψη του, ο κανονισμός σκοπεί, σε συμμόρφωση προς την απόφαση Mulder, να αποζημιώσει τους παραγωγούς που υπέστησαν ζημίες λόγω του ότι εμποδίστηκαν να παράγουν γάλα διότι ανέλαβαν δέσμευση δυνάμει του κανονισμού 1078/77. Επομένως, δεδομένου ότι με την απόφαση αυτή η Επιτροπή και το Συμβούλιο υποχρεώθηκαν να αποζημιώσουν τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, η αγωγή αφορά την ερμηνεία ενός νομοθετήματος που σκοπούσε στην πλήρη εφαρμογή μιας αποφάσεως του Δικαστηρίου διατάσσουσας την αποκατάσταση ζημιών που προκάλεσε και το Συμβούλιο.

34 Το επιχείρημα που αντλείται από το σφάλμα το οποίο υποτίθεται ότι διέπραξαν οι εθνικές αρχές είναι αβάσιμο. Από τον κανονισμό 2187/93 προκύπτει ότι οι αρχές αυτές επεμβαίνουν εξ ονόματος και για λογαριασμό του Συμβουλίου και της Επιτροπής και ότι η ανάμιξή τους περιορίζεται στα διοικητικά καθήκοντα παραλαβής και ελέγχου των αιτήσεων, καθώς και στην προώθηση της προσφοράς. Οι ενάγοντες δεν επικαλούνται κανένα σφάλμα των αρχών αυτών. Αντιθέτως, αμφισβητούν ευθέως την ερμηνεία του περιεχομένου των υποχρεώσεων που υπέχουν οι ενάγοντες από τον κανονισμό 2187/93. Το γεγονός ότι, δυνάμει της κατανομής αρμοδιοτήτων που απορρέει από το νομοθέτημα αυτό, το Συμβούλιο δεν μετέσχε στην κατάρτιση της προσφοράς προς εκτέλεση των υποχρεώσεων αυτών δεν του επιτρέπει να επικαλεστεί το απαράδεκτο αγωγής αφορώσας την ερμηνεία και τις συνέπειες ενός κανονισμού τον οποίο εξέδωσε και ο οποίος του υποβάλει καθήκοντα τα οποία παρέβη.

35 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προβληθείσα από το Συμβούλιο ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ουσίας

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

36 Προς στήριξη της αγωγής τους, οι ενάγοντες επικαλούνται έναν και μόνον ισχυρισμό, αντλούμενο από την παράβαση του άρθρου 12 του κανονισμού 2187/93. Ο ισχυρισμός αυτός έχει δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του ισχυρισμού, αντλούμενου από την ύπαρξη δικαιώματος εισπράξεως τόκων απορρέοντος ευθέως από το άρθρο 12 του κανονισμού 2187/93

37 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι το άρθρο 12 του κανονισμού 2187/93 ορίζει ότι το ποσό της αποζημιώσεως αυξάνει με τόκους προς 8 % για το χρονικό διάστημα από τις 19 Μαΐου 1992 μέχρι την καταβολή, υπό τον μοναδικό όρο ότι η προσφορά πρέπει να γίνει δεκτή εντός της τασσομένης προθεσμίας.

38 Οι απευθυνθείσες στους ενάγοντες προσφορές δεν αναφέρουν, ούτε αυτές, τον όρο παραιτήσεως από την αγωγή, τον οποίο συνεπώς έθεσε η Επιτροπή μόνο μετά την αποστολή των προσφορών αυτών. Οι ενάγοντες πληροφορήθηκαν ότι πρέπει να παραιτηθούν της αγωγής μόλις στις 27 Ιουλίου 1994.

39 Οι ενάγοντες φρονούν ότι η υπογραφή της εξοφλητικής αποδείξεως συνεπάγεται παραίτηση από κάθε ουσιαστικού δικαίου αξίωση κατά της Κοινότητας. Η παραίτηση από την αγωγή έχει μόνο τυπικές συνέπειες. Εξάλλου, από το άρθρο 98 του Κανονισμού Διαδικασίας προκύπτει ότι, με την κατάθεση στη Γραμματεία του Δικαστηρίου εκάστης δηλώσεως παραιτήσεως από την αξίωση, η Επιτροπή μπορούσε να επιτύχει τη διαγραφή των αγωγών.

40 Οι ενάγοντες συνομολογούν ότι η αποδοχή της προσφοράς κατέστησε τις ασκηθείσες αγωγές άνευ αντικειμένου. Ωστόσο, με την αποδοχή αυτή, δεν δεσμεύθηκαν να παραιτηθούν αμέσως των αγωγών τους ούτε των δικαστικών εξόδων.

41 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή γνώριζε την ημερομηνία παραιτήσεως από τις αγωγές αφότου η Γραμματεία του Πρωτοδικείου την κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί των παραιτήσεων αυτών, πράγμα το οποίο έπραξε στις 9 Ιουνίου 1994. Επομένως, η επιλογή της 4ης Αυγούστου ως ημερομηνίας εκ νέου ενάρξεως υπολογισμού των τόκων είναι αυθαίρετη, καθόσον κατά την ημερομηνία αυτή οι ενάγοντες γνωστοποίησαν απλώς στις εθνικές αρχές την παραίτησή τους από τις αγωγές. Εξάλλου, ο κανονισμός 2187/93 δεν προβλέπει γνωστοποίηση στις αρχές αυτές.

42 Έστω και αν γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής, οι κρίσιμες ημερομηνίες είναι οι ημερομηνίες των παραιτήσεων από τις αγωγές, οι οποίες αποτελούν διαδικαστικές πράξεις μη επιδεχόμενες όρους, ανάκληση ή προσβολή, από τις οποίες η τελευταία διενεργήθηκε στις 9 Μαΐου 1994.

43 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, το ότι επρόκειτο περί τόκων υπερημερίας δεν συνεπάγεται ότι, καθ' όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι ενάγοντες δεν είχαν παραιτηθεί των αγωγών τους, δεν υφίστατο υπερημερία. Κατά παγία νομολογία (απόφαση Mulder, σκέψη 35), πρόκειται περί τόκων υπερημερίας οσάκις η υποχρέωση αποζημιώσεως αναγνωρίζεται με δικαστική απόφαση. Εξάλλου, το άρθρο 12 του κανονισμού 2187/93 αναφέρεται στην απόφαση αυτή και για τον λόγο αυτό οι τόκοι υπολογίστηκαν από τις 19 Μαΐου 1992.

44 Οι εναγόμενοι ισχυρίζονται ότι η αγωγή είναι αβάσιμη, δεδομένου ότι οι ενάγοντες παραιτήθηκαν των δικαιωμάτων τους και ότι η καθυστέρηση την οποία επικαλούνται οφείλεται σε αποκλειστική τους υπαιτιότητα.

45 Από το άρθρο 14 του κανονισμού 2187/93 προκύπτει ότι, αποδεχόμενοι την προσφορά καταβολής κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως, οι ενάγοντες παρέσχαν γενική εξοφλητική απόδειξη, παραιτούμενοι αμετακλήτως κάθε μεταγενέστερης αξιώσεως, περιλαμβανομένης της αξιώσεως καταβολής τόκων. Συνεπώς, δεν μπορούν να αξιώνουν την καταβολή αποζημιώσεως επιπλέον των προσφορών που αποδέχθηκαν. Κατά συνέπεια, η αγωγή είναι αβάσιμη.

46 Εξάλλου, το άρθρο 12 του κανονισμού 2187/93 προβλέπει την καταβολή τόκων υπερημερίας. Εν προκειμένω όμως, οι ενάγοντες αξιώνουν την καταβολή τόκων για καθυστέρηση για την οποία είναι οι μόνοι υπαίτιοι.

47 Συγκεκριμένα, συγχρόνως με την παραίτηση από κάθε αγώγιμη αξίωση, όφειλαν να παραιτηθούν των αγωγών αποζημιώσεως που εκκρεμούσαν. Η μη παραίτηση από τις αγωγές αυτές αποτελούσε παραβίαση της υποχρεώσεως παραιτήσεως από τις αγωγές η οποία απέρρεε ευθέως από το άρθρο 14 του κανονισμού. Επομένως, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς τους, οι ενάγοντες δεν έλαβαν γνώση της σχετικής με την παραίτηση από την αγωγή προϋποθέσεως με το έγγραφο των εθνικών αρχών της 27ης Ιουλίου 1994. Ενόψει της παραβάσεως αυτής, οι γερμανικές αρχές είχαν δικαίωμα να αρνηθούν την καταβολή του ποσού των αποζημιώσεων μέχρι να τους γνωστοποιηθεί η παραίτηση από τις αγωγές.

48 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η άρνηση καταβολής των αποζημιώσεων δεν συνδεόταν με τις αιτήσεις καταβολής των δικαστικών εξόδων που υπέβαλαν οι ενάγοντες. Από τον Ιούλιο 1994 η Επιτροπή έπαυσε να συνδέει την καταβολή με την παραίτηση από τα δικαστικά έξοδα. Οι ενάγοντες που δεν παραιτήθηκαν των σχετικών με τα δικαστικά έξοδα αιτήσεών τους έλαβαν τόκους όπως όλοι οι άλλοι. Για όλους τους ενάγοντες, ο υπολογισμός των τόκων άρχισε εκ νέου από την ημερομηνία της γνωστοποιήσεως της παραιτήσεως από τις αγωγές. Συνεπώς, κανένας ενάγων δεν υπέστη ζημία λόγω του ότι η Επιτροπή είχε, σε πρώτη φάση, απαιτήσει την παραίτηση από τα δικαστικά έξοδα.

49 Εν πάση περιπτώσει, ο υπολογισμός του ποσού των τόκων που αξιώνουν πλείονες ενάγοντες είναι εσφαλμένος.

Επί του δευτέρου σκέλους του ισχυρισμού, αντλούμενου από την ύπαρξη συμβατικού δικαιώματος καταβολής τόκων

50 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι τα δικαιώματα τα οποία προβάλλουν αντλούνται από τις προσφορές αποζημιώσεως τις οποίες έλαβαν. Η παραίτηση από κάθε αξίωση η οποία περιλαμβάνεται στις αποδείξεις που υπέγραψαν οι ενάγοντες αφορούσε μόνον τις μη καλυπτόμενες από τη συναλλαγή αξιώσεις. Τα δικαιώματα όμως που προβάλλουν απορρέουν από τη συναλλαγή αυτή.

51 Οι προσφορές αποζημιώσεως τις οποίες αποδέχθηκαν προέβλεπαν ότι το ποσό της αποζημιώσεως αυξάνει με τόκους προς 8 % για το χρονικό διάστημα μεταξύ της 1ης Οκτωβρίου 1993 και της ημερομηνίας καταβολής. Συνεπώς, λόγω της αποδοχής της προσφοράς αυτής, οι ενάγοντες έχουν δικαίωμα, αντλούμενο από τη σύμβαση αυτή, να τους καταβληθούν οι τόκοι τους οποίους αξιώνουν.

52 Οι ενάγοντες δέχονται τις διορθώσεις της Επιτροπής όσον αφορά τον υπολογισμό των τόκων σε ορισμένες περιπτώσεις.

53 Οι εναγόμενοι ισχυρίζονται ότι, δεδομένου ότι η αγωγή ασκήθηκε κατ' εφαρμογή των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, η αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου στηρίζεται μόνο στην εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας. Συνεπώς, η επιχειρηματολογία των εναγόντων η οποία αντλείται από τη φερόμενη παράβαση, εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων, της συμβάσεως που συνήφθη με την αποδοχή της κατ' αποκοπήν προσφοράς δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Εν πάση περιπτώσει, οι ενάγοντες παρέβησαν τη συμβατική τους υποχρέωση παραιτήσεως από κάθε αξίωση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

54 Το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει, κατ' αρχάς, ότι ο κανονισμός 2187/93 προβλέπει τους όρους στους οποίους υπόκεινται οι προσφορές αποζημιώσεως, όπως οι απευθυνθείσες στους ενάγοντες, καθώς και όλα τα στοιχεία για τον υπολογισμό των προτεινομένων ποσών. Συνεπώς, οι προσφορές αυτές, οι οποίες απορρέουν ευθέως από τον κανονισμό, δεν είναι αυτόνομες έναντι του εν λόγω κανονισμού.

55 Κατά συνέπεια, η ύπαρξη συμβατικής ευθύνης, την οποία προβάλλουν οι ενάγοντες στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του ισχυρισμού, προϋποθέτει επίσης την ερμηνεία των κανόνων που θεσπίζει ο κανονισμός αυτός όσον αφορά την αποζημίωση των παραγωγών γάλακτος. Καθόσον το νομοθέτημα αυτό καθιερώνει σύστημα αποζημιώσεως για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κοινοτικών οργάνων που απορρέουν από το διατακτικό της αποφάσεως Mulder, η εφαρμογή του εμπίπτει στον τομέα της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα δύο σκέλη του ισχυρισμού πρέπει να εξετασθούν από κοινού.

56 Ο εν λόγω ισχυρισμός αφορά τον καθορισμό των υποχρεώσεων που απορρέουν, για τον παραλήπτη μιας προσφοράς αποζημιώσεως προβλεπομένης από τον κανονισμό 2187/93, από την αποδοχή της προσφοράς αυτής και την υπογραφή της εξοφλητικής αποδείξεως της οποίας το υπόδειγμα καθιερώθηκε με τον κανονισμό 2648/93 και, ειδικότερα, την ύπαρξη υποχρεώσεως παραιτήσεως από τις εκκρεμείς αγωγές.

57 Για τον καθορισμό του περιεχομένου των υποχρεώσεων αυτών, πρέπει να υπομνησθούν οι στόχοι που επιδιώκουν τα κοινοτικά όργανα και το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε ο κανονισμός 2187/93 (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Νοεμβρίου 1983, 292/82, Merck, Συλλογή 1983, σ. 3781, σκέψη 12, και της 1ης Απριλίου 1993, C-136/91, Findling Wälzlager, Συλλογή 1993, σ. I-1793, σκέψη 11).

58 Από τις αιτιολογικές σκέψεις του νομοθετήματος αυτού προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα, αναγνωρίζοντας ότι από την απόφαση Mulder προέκυπτε ότι πολύ μεγάλος αριθμός παραγωγών εδικαιούτο αποζημιώσεως, διαπίστωσαν ότι τους ήταν αδύνατον να λάβουν υπόψη την ατομική κατάσταση κάθε παραγωγού. Ως εκ τούτου, αποφάσισαν να προβλέψουν με κανονισμό προσφορά αποζημιώσεως, της οποίας η αποδοχή συνεπαγόταν, δυνάμει του άρθρου 14, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού, την παραίτηση από κάθε αξίωση κατά των κοινοτικών οργάνων (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Απριλίου 1997, Τ-541/93, Connaughton κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. II-549, σκέψη 31).

59 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των εναγομένων, η παραίτηση από κάθε αξίωση εκ μέρους των παραγωγών δεν αφορά και τις ενδεχόμενες συνέπειες της παραβάσεως των υποχρεώσεων τις οποίες ο επίμαχος κανονισμός επιβάλλει στα κοινοτικά όργανα.

60 Όπως έχει ήδη κρίνει το Πρωτοδικείο, ο κανονισμός 2187/93 δεν αποτελούσε δεσμευτικό νομοθέτημα για τους παραγωγούς, καθόσον τους παρείχε τη δυνατότητα συναλλαγής, την οποία ήσαν ελεύθεροι να δεχθούν και η οποία παρασχέθηκε επιπλέον του δικαιώματός τους να ασκήσουν αγωγή για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν (απόφαση Connaughton κ.λπ. κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα, σκέψη 35). Υπό τις συνθήκες αυτές, η παραίτηση από κάθε αξίωση ήταν ο όρος από τον οποίο τα κοινοτικά όργανα εξαρτούσαν τη δυνατότητα, για τους παραγωγούς, να εισπράξουν αμέσως την αποζημίωση, χωρίς να υποχρεούνται να αναμείνουν δικαστική απόφαση.

61 Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι μεγάλος αριθμός παραγωγών, μεταξύ των οποίων οι ενάγοντες, είχαν ήδη, κατά τον χρόνο εκδόσεως του κανονισμού 2187/93, ασκήσει αγωγές αποζημιώσεως κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

62 Επομένως, από το σύνολο των διατάξεων που διέπουν την προσφορά αποζημιώσεως προκύπτει ότι σκοπός τους ήταν ο περιορισμός του όγκου των ενδίκων διαφορών στον οικείο τομέα.

63 Υπό το πρίσμα αυτού του συμπεράσματος πρέπει να αναλυθούν οι υποχρεώσεις που απορρέουν, για τους διαδίκους, από τον κανονισμό 2187/93 και από το κείμενο της εξοφλητικής αποδείξεως.

64 Αφενός, λαμβανομένου υπόψη του κειμένου της εξοφλητικής αποδείξεως, οι παραγωγοί που αποδέχθηκαν την προσφορά αλλά δεν είχαν ακόμη ασκήσει αγωγή ενώπιον του κοινοτικού δικαστηρίου παραιτούνταν του δικαιώματος ασκήσεως αγωγών αποζημιώσεως.

65 Αφετέρου, όσον αφορά αυτούς που είχαν ήδη ασκήσει αγωγή κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 2187/93, μόνον η παραίτηση μπορούσε να υλοποιήσει τον εν λόγω στόχο.

66 Τούτο επιβεβαιώνεται από αυτό καθαυτό το γράμμα της εξοφλητικής αποδείξεως, κατά το οποίο η αποδοχή της προσφοράς συνεπάγεται τη ρητή παραίτηση «από οποιαδήποτε συναφή παρούσα (...) αξίωση», η δε χρήση του επιθέτου «παρούσα» συνεπάγεται την παραίτηση από τις εκκρεμείς αγωγές.

67 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αποδοχή αποζημιώσεως προταθείσας κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93 και η υπογραφή της αντίστοιχης εξοφλητικής αποδείξεως συνεπαγόταν την υποχρέωση των εναγόντων, την οποία άλλωστε δεν αμφισβητούν, να παραιτηθούν από τις εκκρεμείς αγωγές.

68 Επομένως, τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα εδικαιούντο να απαιτήσουν για την καταβολή των αποζημιώσεων την παραίτηση από τις αγωγές αυτές.

69 Υπό τους όρους αυτούς, τα κοινοτικά όργανα νομίμως ανέστειλαν την καταβολή των τόκων που προβλέπει το άρθρο 12 του κανονισμού 2187/93 για όσο χρόνο οι ενάγοντες δεν είχαν εκπληρώσει την υποχρέωσή τους παραιτήσεως από τις αγωγές.

70 Επομένως, πρέπει να καθοριστεί σε ποιο χρονικό σημείο οι ενάγοντες εκπλήρωσαν την υποχρέωση αυτή. Αντιθέτως προς τον ισχυρισμό της Επιτροπής, η υποχρέωση αυτή δεν εκπληρώθηκε κατά τον χρόνο κατά τον οποίο οι γερμανικές αρχές πληροφορήθηκαν τις παραιτήσεις από τις αγωγές, δηλαδή στις 4 Αυγούστου 1994 ή, όσον αφορά τους ενάγοντες G. Backhaus, U. Lorentz και M. Mittwede, στις 29 Ιουνίου 1994. Συγκεκριμένα, η ημερομηνία της παραιτήσεως από την αγωγή είναι η ημερομηνία της καταθέσεως στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου του δικογράφου περί παραιτήσεως από τη δίκη, το οποίο προβλέπει το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας. Η γνωστοποίηση στις εθνικές αρχές, η οποία εξάλλου δεν προβλέπεται από τον κανονισμό 2187/93, δεν έχει καμία σημασία συναφώς.

71 Υπογραμμίζεται ότι η Γραμματεία του Πρωτοδικείου γνωστοποίησε την παραίτηση των εναγόντων στους εναγομένους και ότι αυτοί με έγγραφα της 6ης και της 9ης Ιουνίου 1994, υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί του δικογράφου αυτού. Συνεπώς, οι εναγόμενοι πληροφορήθηκαν την εκπλήρωση του όρου από τον οποίο εξηρτάτο η καταβολή της αποζημιώσεως και την ημερομηνία κατά την οποία τούτο συνέβη.

72 Συνεπώς, για την πλειονότητα των εναγόντων, ο όρος αυτός εκπληρώθηκε στις 20 Απριλίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία πρωτοκολλήθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου τα περί παραιτήσεως δικόγραφά τους. Όσον αφορά τον ενάγοντα P. Gövert, ο όρος αυτός εκπληρώθηκε στις 9 Μαΐου 1994 (βλ., ανωτέρω, σκέψη 11).

73 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι αιτήσεις των εναγόντων για την καταβολή τόκων είναι εν μέρει βάσιμες. Οι εναγόμενοι οφείλουν να τους καταβάλουν επί των καταβληθεισών αποζημιώσεων προς 8 % ετησίως για το χρονικό διάστημα μεταξύ της 20ής Απριλίου και της 3ης Αυγούστου 1994, παραμονή της ημερομηνίας από την οποία και μετά έχουν ήδη καταβληθεί τόκοι. Όσον αφορά τους ενάγοντες G. Backhaus, U. Lorentz και M. Mittwede, οφείλονται τόκοι για το διάστημα μεταξύ της 20ής Απριλίου και της 28ης Ιουνίου 1994 (βλ., ανωτέρω,

σκέψη 17). Τέλος, όσον αφορά τον ενάγοντα P. Gövert, ο οποίος παραιτήθηκε της αγωγής του στις 9 Μαΐου 1994 (βλ., ανωτέρω, σκέψη 11), πρέπει να καταβληθούν τόκοι για το διάστημα μεταξύ της 9ης Μαΐου και της 3ης Αυγούστου 1994.

74 Εξάλλου, οι ενάγοντες ζητούν την καταβολή τόκων προς 8 % ετησίως επί των ποσών την καταβολή των οποίων αξιώνουν. Το Πρωτοδικείο αποφασίζει ότι οι αποζημιώσεις τις οποίες οφείλουν τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα πρέπει να αυξηθούν με τόκους υπερημερίας προς 6 % ετησίως από την ημερομηνία εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως, επιτόκιο το οποίο, εξάλλου, είχαν προτείνει τα ίδια τα καθών κοινοτικά όργανα.

Επί των δικαστικών εξόδων

75 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Δεδομένου ότι οι ενάγοντες και οι εναγόμενοι ηττήθηκαν μερικώς, πρέπει να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή εν προκειμένω.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Οι εναγόμενοι θα καταβάλουν στους ενάγοντες Günter Backhaus, Uwe Lorentz και Manfred Mittwede, για το διάστημα μεταξύ της 20ής Απριλίου και της 28ης Ιουνίου 1994, τόκους προς 8 % ετησίως επί των αποζημιώσεων**

που τους καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 2187/93 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους.

2) Οι εναγόμενοι θα καταβάλουν στον ενάγοντα Paul Gövert, για το διάστημα μεταξύ της 9ης Μαΐου και της 3ης Αυγούστου 1994, τόκους προς 8 % ετησίως επί της αποζημιώσεως που του καταβλήθηκε στο πλαίσιο του ίδιου κανονισμού.

3) Οι εναγόμενοι θα καταβάλουν σε όλους τους λοιπούς ενάγοντες, για το διάστημα μεταξύ της 20ής Απριλίου και της 3ης Αυγούστου 1994, τόκους προς 8 % ετησίως επί της αποζημιώσεως που τους καταβλήθηκε στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού.

4) Τα ποσά αυτά αυξάνουν με τόκους προς 6 % ετησίως από την ημερομηνία εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως.

5) Έκαστος διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

Vesterdorf Moura Ramos Mengozzi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Σεπτεμβρίου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf